

Krónika

Új rektor Főiskolánk élén

Kocsis Fülöp hajdúdorogi megyéspüspök kezdeményezésére Orbán Viktor miniszterelnök 2012. január 4-i hatállyal *dr. Véghseő Tamás* főiskolai tanárt nevezte ki a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola rektorává. Az új rektor megbízatása 2017. január 3-ig szól.

Budapesti teológiai napok

Minden évben január végén kerül sor a Teológiai Tanárok Konferenciájára, melynek szervezője és házigazdája a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Kara. 2012-ben január 23-án kora délután kezdődött és január 26-án ebédrel zárult a konferencia, melynek címe egy János evangéliumából (Jn 2,25) vett idézet volt: „Tudta, mi lakik az emberben”, kiegészítve a következővel: „Az ember krízise: vágyódás és megkísértettség között”. Erre a konferenciára meghívást kap minden magyarországi és határon túli magyar teológiai főiskola tanári kara, ami így kitűnő lehetőséget

biztosít – a tudományos előadások végighallgatásán kívül – a személyes kapcsolatok alakítására és betekintést enged más főiskolák és szemináriumok életébe is. Az első nap programjában a biblikus előadások kerültek sorra, melyben az ó- és újszövetségi kísértésről, kísértőről, emberi vágyakozásokról szóló részek bemutatása és elemzése hangzott el. A konferencia második napján *Paul Tillich* Ádám megkísértésével kapcsolatos teológiai koncepciójáról hallhattunk, majd az egyik előadás Nüsszai Szent Gergely nyomán a színelátás vágyát elemezte, s e napon folytak még az antropológiai megközelítésű előadások. A konferencia utolsó részében helyet talált a kanti kritikáról szóló, a nyelvfilozófiai indíttatású előadások mellett egy a Viktor E. Frankl logoterápiáját az evangelizáció szemszögéből vizsgáló előadás is. Főiskolánk tanári kara minden évben igyekszik szinte teljes létszámmal részese lenni a konferenciának, s jelenlétükkel tisztelték meg a konferenciát még Fülöp és Atanáz püspök atyák is. Van továbbá egy hagyományos kiegészítője még ennek a pár napnak, a rendkívüli tanári

konferencia is, melyre dr. Fodor György ex-rektor úr meghívására és szervezésében kerül sor. A konferencia tehát egyaránt lehetőséget ad tudományos továbbképzésen való részvételre, a személyes kapcsolatok ápolására, és akár főiskolánk életéhez kötődő kérdések és válaszok megfogalmazására is.

Vincze Krisztián

Véradás

Intézményünk évek óta szívesen és lelkesen csatlakozik a Felsőoktatási Intézmények Véradásához. Tettük ezt a 2011/2012-es tanévben is, melynek a 2012. február 7-ei véradás a 2. napja volt. Ezt követte a május 8-ára szervezett harmadik, s egyben a tanév utolsó véradása. Hallgatóink, oktatóink empatikus készségének hála, a 2011/2012-es tanévben Intézményünk megnyerte az 1000 fő alatti kategória versenyt, melynek eredményeként 500.000,- Ft jutalomban részesültünk. A díjat a főiskola a Papnevelő Intézet részére továbbította, hogy a Szent Damján Kör által évente megrendezendő Damján-tábor (fogyatékos gyermekek táboroztatása) megszervezése 2012 nyarán is gördülékenyen történhessen. A 2012/2013-as tanévben szintén csatlakoztunk a véradóversenyhez, melynek keretében 2012.

szeptember 17-én sikeres véradást szerveztünk, ahol több mint 30 ember érezte fontosnak az „Adj vért és ments meg három életet”.

Riczuné Vadász Csilla

Hierotheosz-est Főiskolánkon

2012. február 10-én este a Hierotheosz Egyesület vendége volt *dr. Latorcai Csaba*, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára, aki az új civil törvényről tartott előadást Főiskolánk könyvtárában. Az előadás előtt bensőséges megemlékezés keretében került elhelyezésre a főiskola rektori hivatalában *Szabó Jenő* (1843-1921) miniszteri tanácsos, főrendiház tag portréja. A görögkatolikus civil szerveződés jeles képviselője a Görög Szertartású Katolikus Magyarok Országos Bizottságának alapító elnökeként a Hajdúdorogi Egyházmegye felállításának előmozdítójaként és a görögkatolikus művelődésügy pártfogójaként írta be nevét egyházunk történelmébe. Portréjának főiskolai elhelyezése a centenáriumi év apró mozzanataként tisztelgés személye és munkássága előtt.

Véghseő Tamás

Nyílt nap

Főiskolánk, az ország valameny-nyi felsőoktatási intézményéhez hasonlóan, fontosnak tartja, hogy a középiskolások számára nyílt tanítási napot szervezzon. 2012. február 13-án elsősorban egyházi középiskolás diákok szavától volt hangos a főiskola épülete. Szép számú érdeklődő látogatta meg a tanítási órákat és a Papnevelő Intézetet, hogy legalább egy-két órára belekóstolhassanak a főiskolások életébe. A papság iránt érdeklődők számára ez egy kicsit hosszabb és tartalmasabb időszakot ölelt át, hiszen ők már 12-én este „beköltözhettek” a szemináriumba, hogy eltöltsenek papnövendék hallgatóinkkal egy estét és bekapcsolódhassanak a szemináriumi életbe. Az évente megrendezendő nyílt tanítási napra egyre több diák kíváncsi, akik az érdeklődésüket kielégítve, a jelentkezési lapot beadva és a felvételi vizsgát sikeresen teljesítve, a következő tanévben már nem mint vendégek, hanem mint a főiskola diákja lépnek be intézményünkbe.

Riczuné Vadász Csilla

Cigánynak születni fotókiállítás

Ezzel a címmel nyílt fotókiállítás a Szent Atanáz Görögkatolikus

Hittudományi Főiskolán a Romano Trajo Egyesület képeiből. Az egyesület 2005-től készít Szabolcs-Szatmár-Bereg megye különböző cigánytelepein fotókat, melyek egy része szociofotó, más része portréfotó. Közvetlen céljuk, hogy a cigány embereket, közösséget közelebb hozzák a többségi társadalomhoz, hogy láthatóvá tegyék a „láthatatlan” cigányokat, és róluk reális képet fessenek. Olyan képeket és pillanatképeket mutatnak be, amelyet a cigányokat kívülről és távolról szemlélő nem láthat, így a tárlat segítségével egy kicsit közelebről ismerhet meg egy másik kultúrát.

Kocsis Fülöp püspök megnyitó gondolataiban Berecz András mesemondó egyik meséjét elevenítette fel, melynek tanulsága, hogy mindnyájan egyek vagyunk, testvérek, és nem a széthúzás, hanem az összetartozás kell, hogy győzedelmeskedjen. A megnyitón közreműködtek a Szent Miklós Görögkatolikus Általános Iskola Huszár telepi osztályának diákjai is.

Juhász Éva

Puskás Bernadett és Baán István köszöntése

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola félévkezdő tanári konferenciája előtt Kocsis

Fülöp megyéspüspök és Véghseő Tamás rektor bensőséges ünnepség keretében köszöntötte az intézmény két oktatóját tudományos eredményeik hivatalos elismerése alkalmából.

Dr. Jankáné dr. Puskás Bernadett tanárnő az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán tartott habilitációs előadást „A késő középkori szentélyrekesztő-ikonosztáz és az Istenszülő alapképek” címmel. *Dr. Baán István* tanár úr pedig „A 14-16. századi magyar történelem bizánci és koraujkori görög nyelvű forrásai” című értekezésével „a Magyar Tudományos Akadémia doktora” címet nyerte el.

Mindkét oktatónkhoz szívből gratulálunk és további eredményes kutatómunkát kívánunk!

Véghseő Tamás

Katekétikai továbbképzés

A Hajdúdorogi Egyházmegye hitoktatásában részt vállaló hittanároknak és papoknak február 25-én a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola épületében katekétikai továbbképzés keretében nyílt lehetőségük, hogy lélekben és szellemiekben gazdagodjanak. Minden ilyen továbbképzés egy fontos tapasztalásra ad lehetőséget, amit az egymástól távol feladatot

teljesítő kollégák ritkán élhetnek át; a közös célban egymás tagjai vagyunk, egyházunk tevékeny karjai. Annak a közös imádságnak kell átvilágítania a szétszóródó hittanórákat, amelyen immár rendre Kocsis Fülöp püspök atya tisztelettel megminket jelenlétével, így válva igazán közösségé, „tantestületté”, melynek formája és formáló ereje van.

Továbbképzésünk témájának vezérfonalát a Hajdúdorogi Egyházmegye alapításának századik évfordulója nyújtotta. Dr. Véghseő Tamás, a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola rektorának előadásában megismerhetjük a magyar görögkatolikusok és egyházmegyénk történetét. A múlt tapasztalatai arra irányítják a figyelmet, hogy megbecsüléssel kell adoznunk egyházunk jeles alakjainak erőfeszítéseier, állhatatos ügyüknek épp jelen helyzetünk érett várt gyümölcsévé.

Módszertani ismeretek bővítésére nyújtott lehetőséget Horváthné Szabó Tünde, a nyírácsádi Szent Piroska Görögkatolikus Általános Iskola hittanára, aki sajátos kártyamódszerével ért el jó eredményeket óráin. Hozzáteve azt is mindehhez, hogy különleges hangszúllyal bír a hitünk tartalmának életre keltése. Módszereinket ehhez az elsődleges szemponthoz kell megválasztani úgy, hogy gyermekeink számára va-

lóban „élő vízzé” tudjon válni.

Alkalom nyílt azt is megtapasztalni Nagyné Szabó Ágnes munkája nyomán, milyen sok erőfeszítésbe kerül a Gazdasági Irodának munkabérünk ügyeinek szakszerű és gondos intézése. Alázatos, lelkiismeretes munkájukat nekik és a továbbképzés szervezőinek hálás szívvel köszönjük!

Ács Zoltán

Görögkatolikus Matematikatanárok Köre

A Görögkatolikus Matematikatanárok Köre Nyíregyházán a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskolán 2012. február 25-én szombaton megtartotta első konferenciáját. Az egész napos rendezvény a „Matematikatanárnak lenni keresztény szemmel a modern világban” címet kapta. Jó volt látni, hogy milyen sok matematikatanár érkezett az ország különböző részeiből.

A regisztráció és a rövid köszönetek után Számadó László előadását hallgathattuk meg. Középkorai tanárként és tankönyvszerzőként rengeteg olyan ötletet mutatott, melyekkel színesíthetjük, izgalmasabbá tehetjük a matematikaórákat. Ma ezek nagyon fontosak, hiszen a gyerekek figyelmét számtalan dolog elvonja a tanulástól. A tanár fel-

adata az is, hogy érdekességekkel, izgalmas kérdésselvetésekkel ezt a figyelmet visszafordítsa a tudomány irányába.

A következő előadó Kovács Zoltán a Nyíregyházi Főiskola tanára volt. Fontos kérdéseket feszegetett, hiszen a technika fejlődése megváltoztatja a mindennapjainkat, és megváltoztatja a diákok tevékenységét is. Előadásának egyik fő kérdés az volt, hogy hogyan kell ennek hatására a matematikatanárnak változtatnia a módszerein, hogyan kell olyan kérdést feltennie, aminek megválaszolásához a gyerekeknek gondolkodniuk kell, de közben használhatják az új eszközöket is.

A rövid ebédszünetben a hallgatóság a főiskola vendégeként kávé, teát és szendvicset fogyaszthatott a helyiek nagylelkű segítségének köszönhetően, majd elkezdődött a délutáni program.

Verdes Miklós prefektus az egykettő, három számokra fűzte fel gondolatait. Előadása segítségével azon gondolkodhattunk, hogy hogyan lehetünk matematikatanárként görögkatolikusok, illetve görögkatolikusként matematikatanárok, s emellett éljük a civil életünket is. Vajon ez a hármasság, a kétségeken át tud-e egységgé forni bennünk?

A konferencia kötetlen beszélgetéssel zárult. Ez a közös gondol-

ködés, a közös ötletek megfogalmazása fontos volt a GörMatKör jövője szempontjából. A nap végére mindannyian éreztük és sokan meg is fogalmazták, hogy ezt a kezdeményezést folytatnunk kell. A tapasztalatok rendszeres kicserélése, megbeszélése mindannyiunknak a hasznára válik.

Bebrevszky Dániel

Theolingua vizsga

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola 2008. július óta a Nyelvvizsga Akkreditációs Bizottság által akkreditált *Theolingua Akkreditált Egyházi Szaknyelvi Vizsgahely*. Ebben az évben, immár 10. alkalommal biztosítottunk lehetőséget az írásbeli és a szóbeli nyelvizsga letételére.

Mivel a Theolingua nyelvvizsgán kívül más egyházi szaknyelvi ismeret mérő vizsga nincs Magyarországon, sőt Európában sem, így mindenképpen egyedinek tekinthető, már csak a nemzetközi elismertsége miatt is. A Theolingua határokön átívelő egyházi szaknyelvi vizsgaként nemcsak görögkatolikus papnövendékeink, katekéta, kántor és teológus hallgatóink számára biztosította a vizsga letételének lehetőségét, de Budapestről a Pázmány Péter Katolikus Egyetemről, Deb-

recenből, Sárospatakról a Református Teológiáról, sőt Kárpátaljáról és Szlovákiából is érkeztek vizsgázók, hogy megmérjük nyelvi kompetenciáikat.

A Theolingua Egyházi Szaknyelvi Vizsga államilag elismert nyelvizsga. Jelenleg angol, német és olasz nyelvekből 3 szinten (alap-, közép- és felsőfokon) lehet letenni. A sikeres vizsgázók ugyanolyan előjogokat, előnyöket élveznek, mint azok, akik más, államilag elismert általános vagy szaknyelvi vizsgát tesznek.

Ebben az évben mind a három nyelvből és mind a három szinten (alap-, közép- és felsőfokon) voltak vizsgázóink, a vizsgára jelentkezők száma közel 100 fő volt.

Inántsy-Pap Ágnes

Nyelvi tehetséggondozás hallgatóink körében

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Nyelvi Lektorátusa küldetésének tekinti, hogy a tantervi követelményeket meghaladó teljesítmény nyújtására képes, kiemelkedő képességű és hozzájárulási hallgatókat felkutassa és nyelvi kompetenciáikat speciális módon fejlessze. Ebben a tanévben két hallgató részült személyre szabott, speciális nyelvi tehetséggondozó prog-

ramban, ahol a tehetségfejlesztés három alappillérét – a gazdagítás, gyorsítás és differenciált fejlesztés – vettük alapul a speciális foglalkozások megtartása során, amely heti két óra időtartamban zajlott.

Inántsy-Pap Ágnes

Katekumenátus konferencia Leányfalun

Leányfalun április 16-19. között immár tizenkettedik alkalommal rendezte meg a *Magyar Katolikus Püspöki Kar Országos Hitoktatási Bizottsága* – az *Országos Lelkipásztori Intézettel* közös szervezésben – a katekumenátus elméleti hátterét elmélyítő, gyakorlati lehetőségeit folyamatosan kereső, s a praxis terén is újra meg újra vonzó ízelítőt és megvalósítható ötleteket, követhető tanácsokat nyújtó *Katekumenátus Konferenciát*. Az idei téma az élmények és tapasztalatok szerepe volt; ezek antropológiai, bibliai, teológiai, liturgikus megközelítései mozgatták az értelmünket és tágtították a szívünket. Sokat tanultunk a katekumenekkel foglalkozó katekéták munkájának, illetve a katekumenátus útját már végigjárt Krisztus-követők benyomásainak megismeréséből is.

Szomorú mellézköngéje volt az együttlétnek, hogy a kiváló kateketikai szakember, e konferenciák fá-

radhatatlan szervezője, *Fogassy Judit* SDSH nővér, akitől húszesztendőnyi magyarországi munkálkodása során igazán sokat tanulhattunk, utoljára volt köztünk: rendje visszahívta az Amerikai Egyesült Államokba.

Obbágy László

Dobos László köszöntése Pécsen

Dobos László 80. születésnapja alkalmából szervezett Kateketikai Konferenciát a Pécsi Hittudományi Főiskola április 26-án. A korábban zenepedagógusként és karnagyként is ismert és elismert, az intézményben húsz éven át dolgozó és mindenekelőtt a felnőtt katekézis terén úttörő munkát végző szakember tiszteletére az ország különböző szegleteiből jöttek el a kateketika szakterületének művelői, és tartottak érdekes és értékes előadásokat az andragógia, illetve a felnőtt katekézis témaköreiből. Intézményünket *Obbágy László* tanszékvezető tanár képviselte a rendezvényen. Maga a jubiláns is – akinek a világiak lelkipásztori szolgálatáról, illetve a felnőtt katekéziszről szóló könyvei főiskolánkon is a kötelezően ismert szakirodalom körébe tartoznak – bemutatta a tárgykörben készített szakmai anyagait.

Obbágy László

A Pápai Keleti Intézet rektorának látogatása Intézményünkben

2012. április 30. és május 3. között vendégünk volt *P. James McCann* SJ, anyaintézetünk, a Pápai Keleti Intézet rektora és munkatársa *P. Constantin Simon* SJ. Látogatásuk célja a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola működésének ötévente esedékes ellenőrzése, illetve a két intézmény közötti aggregációs szerződés meghosszabbításának előkészítése volt. A május elsején lezajlott hivatalos vizitáció után vendégeink részt vettek a Szent Atanáz Napi ünnepségeken, s a tanári karral közösen látogatást tettek a Miskolci Apostoli Exarchátus új székházában.

Véghseő Tamás

A főiskolai kápolna ikonosztázionjának felszentelése

Május 2-án Szent Atanáz egyházatya – főiskolánk védőszentjének – ünnepén dr. Orosz Atanáz püspök-exarcha felszentelte intézményünk kápolnájának új ikonosztázionját. Az ikonosztázion fenntartónk, a Hajdúdorogi Egyházmegye ajándéka intézményünknek.

Véghseő Tamás

Családpasztorációs konferencia

Közös reményünk és esélyünk a hitben élő család címmel rendezett szakmai találkozót a centenárium évében egyházmegyénk családpasztorációs bizottsága 2012. május 3-án a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola támogatásával, mely egyben helyszínül is szolgált. A konferencia védnökei Kocsis Fülöp megyéspüspök és Véghseő Tamás rektor voltak. Püspök atya megnyitó beszédében ismét fölhívta a figyelmünket, családjaink figyelmét: otthonainkban legyen kihelyezve a Szentháromság ikonja! Az előtte élő, közösen imádkozó család az alapja a reményünknek, ebből alakul igazi, szent, keresztény, emberi közösség.

A fő előadó dr. Koltai Mária, pszichiáter, kiképző családpasztorátereapeuta volt, akitől egyszerre tudományos, közérthető és személyes előadást hallottunk. A családterápia eszközeivel és kutatási eredményeivel a generációk, nemzedékek egymást befolyásoló hatásait mutatta be. Ezek az örökségeink, családi történeteink attól függetlenül is hatással lehetnek ránk, hogy ismerjük-e őseinket vagy sem. Más ez, mint a genetika. Ezeket a folyamatokat fölismerve világossá válhat egy-egy probléma gyökere, lecsöndesedhetnek mindennapi küzdelmeink

egymással. Arcot nyernek a múlt rémei, árnyképei. A tudományosság mellett közérthetően beszélt, mert a szakszavakat lefordította, elmagyarázta, illetve történetekkel, példák-kal színesebbé tette. Roppant érdekes volt utalása a centenáriumra, a magyar görögkatolikusság küzdelmeire. Egyházunk nagy családjában ugyanígy öröklődnek - génektől függetlenül, pusztán pszichológiai alapon - történetek, történelmek, sorsok. Személyessé tette beszédét nem titkolt érzelmeivel, valamint azzal a szeretettel, ahogyan utalt nemcsak Istenre, imádságra, de a paraszti kultúra konyhai falvédőkön öröklődő bölcsességeire is.

Dr. Lipóczki Imre, főorvos, tanár, a tudomány és hit határait éritve a fizikailag kimutatható, az orvoslásban is fölhasznált életerőről beszélt.

Makkai László görögkatolikus pap és dr. Nagy Edit főiskolai docens, egyházunk szakemberei, akik bár „házon belül” ismertek előttünk, mégis újat tanítottak nekünk hitről és családról.

A rendezvény mintegy száz résztvevője tartalmazmasan és hasznosan töltötte el ezt a napot.

Szabados Viktor

Kateketikai konferencia Rómában

2012. május 7. és 10. között került sor Rómában az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának (CCEE) szervezésében az *Európai Kateketikai Kongresszusra*. A püspökök, püspökkari megbízottak, magasan kvalifikált szakemberek részvételével zajló római konferencia a katekézis katekumenális jellegét igyekezett körüljárni, főként az elsőáldozók, illetve a bér málközők korosztályára figyelve. Hazánkat Udvardy György püspök, Balázs Tamás győri teológiai tanár és *Obbágy László*, főiskolánk tanszékvezető tanára képviselte. A keleti rítusunknak szóló figyelem jeleként a szervezők Obbágy Lászlót „A katekumenális jellegű katekézis lehetőségei és esélyei a bizánci egyház liturgikus esztendejének horizontjában” című előadás megtartására kérték fel. Az előadásokon és megbeszéléseken kívül a konferencia tanulságos és örömteli élménye volt az is – bizonyonnyal már Benedek pápánk mentalitása is tükröződik ebben –, hogy a résztvevők felemelően szép latin liturgiákon imádkozhattak ezekben a napokban. Ezek közül is kiemelkedett a szerdai alkalom, amikor a kongresszus résztvevői – az Erdő Péter bíboros, a CCEE elnöke által celebrált ünnepélyes főpapi szent-

mise keretében – a Santa Maria Maggiore Bazilikában imádkoztak együtt Európáért.

Jóleső érzés volt megtapasztalni azt is, hogy főiskolánk volt tanárát, *Janka Ferenc* atyát, aki a CCEE főtitkár-helyetteseként a kongresszus egyik fő szervezőjeként dolgozta végig ezeket a napokat, a résztvevők körében őszinte tisztelet és megbecsülés övezi.

Obbágy László

Parlamenti emlékülés

Ferenc József 1912. május 6-án kiadott rendeletével alapította meg a Hajdúdorogi Egyházmegyét. Az alapítást egy hónappal később X. Piusz pápa hagyta jóvá a *Christifideles graeci* kezdetű bullával. Az egyházmegye alapításáról május 12-én a Parlamentben is megemlékeztek.

Az emlékülés a húsvéti örömhírt megfogalmazó „Feltámadt Krisztus” kezdetű imádság elénekelésével kezdődött. Ezt követően a levezető elnöki tisztséget vállaló *Seszták Miklós* országgyűlési képviselő elsőként *Kövér Lászlót*, az Országgyűlés elnökét szólította az emelvényre. A keresztényeknek mindig az igazságot kell követniük, de tudják, hogy nem ők az igazság, hanem egy örök Igazság van, aki életük mércéje kell hogy legyen – hangsúlyozta a ház-

elnök, majd hozzátette: a magyarországi görögkatolikuság jó példa arra, hogy érdemes követni az igazságot, és érdemes büszkének lenni a hagyományainkra, a történelmünkre, a nyelvünkre. S jó példázata annak is, hogy ahol egy összetartó közösség van, ahol szövetkeznek a jóra, hitüket közösen megvallják, ott a hazasorsáért sem kell aggódni. Befezésésképpen pedig arra buzdította a görögkatolikus egyházat, hogy folytassa a megkezdett építkezést, mert ezáltal megmutathatja másoknak, hogy megéri más értékekre, erkölcsi alapokra építeni az életünket.

Kocsis Fülöp, a Hajdúdorogi Egyházmegye püspöke „*Jertek, merítsetek fényt*” című beszédét húsvét éjszakájára emlékezve kezdte, mikor a papok és a hívek az oltártól indulva a gyertyalángot továbbadják egymásnak. A főpásztor utalt arra, hogy ugyanígy kell ma, a 21. században is továbbadnunk azt a fényt, mely őseinket megvilágította. Ezután így folytatta: a katolikus egyház már befogadott minket, s az, hogy ezen a napon itt lehetünk az Országházban azt jelzi, hogy a magyar nemzet is befogadott bennünket. Ám ahhoz, hogy a görögkatolikus egyház értékeit, kincseit továbbadhassa, neki is befogadóvá, nyitottá kell válnia.

Végheső Tamás, a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola rektora, előadásában vázolta

a magyar görögkatolikusság történelmi útját a Hajdúdorogi Egyházmegye felállításáig. Rámutatott: az egyházmegye megalapítását a kortársak igazi sikerként élték meg, amihez rögzös történelmi út vezetett. A magyar görögkatolikusok ezt a sikert csak közösségük alappilléreihez – a bizánci szertartáshoz, a katolikus hithez és a magyarsághoz – való kitartó ragaszkodással tudták elérni. A mai magyar görögkatolikusok akkor lesznek sikeresek legfontosabb feladatuk végrehajtásában, Jézus Krisztus evangéliumának hirdetésében, ha őseik hűségével ragaszkodnak a három alpillérhez.

Orosz Atanáz, a Miskolci Apostoli Exarchátus püspök-exarchája beszédében a Christifideles graeci kezdetű pápai alapító bulla intézkedéseit elemezte. A Szentszék az új egyházmegye görög jellegét kívánta erősíteni, megkülönböztetve azt a „rutén” és a „román” rítustól. Ez a törekvés tükröződik az alapító bulla azon rendelkezésében is, mely a Hajdúdorogi Egyházmegye hivatalos liturgikus nyelveként az ógörögöt írja elő, a magyar nyelv használatát pedig szigorúan tiltja. A liturgikus nyelv, valamint az önmeghatározás kérdése a két világháború között identitásválság forrásává vált. A magyar görögkatolikusok közössége azonban elég erősnek bizonyult a nehézségek leküzdéséhez, s az elmúlt

száz esztendő népszámlálásainak tanúsága szerint híveinek létszámát folyamatosan növelni tudta. A 100 éves egyházmegye 2011-ben már a Miskolci Apostoli Exarchátus fejlődését is segíteni tudta a Zempléni Főesperesség huszonkilenc egyházközségének átadásával.

Szászfalvi László, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős leköszönő államtitkára arról szólt, hogy a görögkatolikusok folyamatosan gyarapodnak mind létszámban, mind lélemben, mert élő hittel szolgálják Urukát és nemzetüket.

Beer Miklós, a Váci Egyházmegye püspöke megemlékezésében kiemelte: a Hajdúdorogi Egyházmegye az egységre való törekvés reményét hozta az elmúlt száz esztendőben, s ennek szép megnyilvánulása az emlékülés is, ahol a jelenlévők nemcsak együtt emlékeznek, de együtt is imádkoznak. S mi többet lehetne kérni a Szentlélektől, mint ezt az egységet a hívek és honfitársaink között?

Gyulainé Orosz Márta főorvos asszony személyes hangvétellő beszédében arról szólt, mit jelentett számára gyermekkorától kezdve görögkatolikus hite, melyet mélyen vallásos családjától kapott. A hit és az imádság mint „gyökerek és szárnyak” táplálták, őrizték és repítették,

s segítették őt abban, hogy családjában ő maga is a hit továbbadójává válhasson.

Simicskó István honvédelmi minisztériumi államtitkára (szintén görögkatolikus) elmondta: az országgyűlés régi tartozását törlesztette azzal a határozatával, mellyel elismerte a máriapócsi kegyhely és a görögkatolikus egyház kiemelkedő szerepét. Majd hangsúlyozta: minden embernek megvan a maga tehetősége, amellyel embertársait szolgálja, de ezt csak akkor tudja kibontakoztatni, ha döntéseit a jó szándék vezérli. Ehhez pedig egy belső iránytűre van szükség. A görögkatolikus egyház ezt az iránytűt adja a kezünkbe.

Az elhangzott beszédek között a *Szent Efrém Férfikar* és a *Szent Atanáz Kórus* liturgikus énekeket, *Káplár Gréta* pedig Szent Istvánhoz szóló népénekeket adott elő. *Mohai Gábor* Rákos Sándor versét szavaltta el. Az emlékülés a Damaszkuszi Szent Jánostól választott centenáriumi himnusz eléneklésével zárult.

Zadubenszky Norbert

Kántorhangok

Isten kegyelméből – hatvannégy év szünet után – 2012-ben nyújthatták át újra a diplomát a Görög Katolikus Kántorképző Tanszak végzős hallgatóinak.

2012. évében négy Kántorhangok koncertet hallhatott az érdeklődő közönség. Ezek a koncertek az egyházzenei műhelymunka nyilvános bemutatására születtek. A március 19-i böjti, a május 14-i és a június 4-i koncertek a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola dísztermében kerültek megrendezésre, a november 25-i előadás Nyíregyháza-Jósaváros Görögkatolikus templomában jött létre, Lipcsák Tamás parókus atya kedves meghívására. Egyébként szolgáltunk a február 12-i, húshagyó vasárnapi máriapócsi püspöki liturgia mérföldkövet jelentő lemezfelvételén, március 11-én kántori szolgálatot teljesítettünk és rövid koncertet adtunk Nyíregyháza-Kertvárosban Obbágy László parókus atya szíves meghívására, majd ugyanaz nap délután tuzséri meghívásra előadtuk a Dániel játék conductusait, valamint kántorként szolgáltunk a püspöki vecsernyén. Június 6-án a hajdúdorogi „Kis éji zene” évadzáró hangversenyen is szerepeltünk. Október 29-én Romzsa Tódor püspökről szóló misztériumjátékban közreműködtünk.

A koncertek során közreműködtettek: Boksay Péter, Demkóné Ács Katalin, Elek Edina, Juhász Dóra, Juhászné Drabik Tünde, Király Károly, Kotrányi Bernadett, Marozsán Zoltán, Tóth Andrea, Ujvári Gyöngyike, Ujvári Éva Jolán. Az új tan-

évben a végzett kántor hallgatókhoz örömmel csatlakozott Molnár Aranka első éves hallgató és a kispapok alkotta Szent Damján kórus.

Tanáraink Hudivók Marianna, Ördög Mária, Sivadóné Sinka Krisztina és Bubnó Tamás mindenkor készséggel álltak rendelkezésre a felkészülésben. Zongorán Babka József működött közre.

Az idei műsorban elhangoztak: görögkatolikus, moldvai, libanoni, vajdasági énekek, bizánci dallamok, középkori kanciók, Szerb Nikola, Szergej Rachmanyinov, Nyikolaj Rimszkij-Korszakov, I. Hnatisin, Clementi, Dufay, Joseph Haydn, Kodály Zoltán, Wolfgang Amadeus Mozart, Giuseppe Verdi, Tomas Luis de Victoria, Liszt Ferenc, Anton Bruckner, George Frideric Händel, César Franck, Alfonso X. el Sabio (a Bölcs), Gróf Esterházy Pál, Boksay János, Johann Sebastian Bach művei, valamint Bubnó László szerzeményei és feldolgozásai.

A kántorok fő feladatának továbbra is a templomi liturgikus szolgálatot tekintjük, a nemes hagyományokkal rendelkező görögkatolikus szertartásaink énekeit, dallamvilágát eredeti szépségében szeretnénk tovább éltetni, továbbadni. Ehhez nagyon fontosnak tartjuk, hogy a kántorok zeneileg minél képzetebbek legyenek. A tanszaki hangverseny házi muzsikálás: megmutatjuk,

hogyan mi mindennel foglalkozunk eme zenei képzettség elsajátítása során. Örömünk forrása egyre csak nő, ahogy egyre művészibben igyekszünk, tudjuk az Urat dicsérni.

Ujvári Gyöngyike

A centenáriumi kiállítás Főiskolánkon

2012. május 25. és június 2. között Főiskolánk aulájában került bemutatásra a Hajdúdorogi Egyházmegye centenáriumi táblókiállítása. A tárlat betekintést nyújtott a magyar görögkatolikus egyház múltjába és jelenébe, hagyományaiba, liturgikus világába és társadalmi szerepvállalásába. Az ismeretterjesztő és olykor gondolatébresztő táblók megtekintése mellett a látogatók érintőképernyős monitorok segítségével fellapozhatták a centenáriumi évben kiadott, a görögkatolikus egyház történelmét és közösségeit bemutató díszes albumot.

Véghseő Tamás

Az egyházi gyűjtemények munkatársainak látogatása

Az Országos Katolikus Egyházművészeti és Műemléki Tanács tagjai és a katolikus muzeális gyűjtemények munkatársai a cen-

tenáriumát ünneplő Hajdúdorogi Egyházmegyébe látogattak el éves szakmai napjukon. A máriapócsi kezdő- és a hajdúdorogi zárólátogatás között került sor Nyíregyházán az Egyházművészeti Gyűjtemény és a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola meglátogatására. A gazdag anyagot felvonultató Görögkatolikus Egyházművészeti Gyűjteményt Puskás Bernadett mutatta be, majd a Hittudományi Főiskolán vetítéssel kísérve adott áttekintést a görögkatolikus egyházművészet évszázadairól. Janka György egyháztörténész, főiskolai tanár a Hajdúdorogi Egyházmegye létrejöttéről és annak elmúlt száz esztendejéről előadást tartott a jelenlévőknek, majd Véghseő Tamás a Főiskola rektora köszöntötte az Intézmény kápolnáját is meglátogató vendégeket.

Riczuné Vadász Csilla

Tudásolimpia döntő

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Nyelvi Lektorátusa ebben az évben is meghirdette a „Görögkatolikus Tudásolimpia” elnevezésű tanulmányi versenyt, melynek célcsoportját azok a görögkatolikus diákok jelentették, akik a 2012/2013. tanévben az általános iskola 7-8., illetve a nyolcosz-

tályos gimnáziumok 3-4. évfolyamába járnak.

A megmérettetést angol, német nyelvekből, illetve liturgikus ismeretekből hirdettük meg és több, mint 200 indulónk van. A Hajdúdorogi Egyházmegye és a Miskolci Apostoli Exarchátus minden egyes iskolájából van vállalkozó szellemű versenyző kisdíjak, akiknek ebben a tanévben három fordulón, illetve az azt követő döntőn kell majd végighaladni.

A verseny elsődleges célja a nyelvi tehetséggondozás, illetve a tehetséges tanulók fejlődésének figyelemmel kísérése. A Szent Atanáz Hittudományi Főiskola Nyelvi Lektorátusának munkatársai elkötelezettek a tehetséges görögkatolikus gyerekek speciális fejlesztése és nevelése irányába, hiszen ez nemcsak egyházunk, de egész nemzetünk érdeke is. A szervezett tehetséggondozás legfontosabb intézményei az iskolák, ezért választottuk a verseny keretrendszerének a görögkatolikus iskolák hálózatát. A kutatások világszerte azt bizonyítják, hogy általános iskolás kortól kezdve kell megalapozni a tehetséges gyerekek kibontakozását, mert minél hatékonyabban végezzük ezt a munkát, annál több kibontakozó tehetségű gyerek fog megjelenni mind a közép-, mind a felsőoktatásban. A Lektorátus, mint a görögkatolikus

egyház iskoláinak nyelvoktatását támogató szervezeti egysége, miszsiójának érzi, hogy segítse intézményeinket abban, hogy a nyelvi tehetségeinket minél korábban felismerjük, illetve céltudatosan fejlesszük őket. A *Tudásolimpia* című tanulmányi verseny kiváló alkalom a „rejtőzködő” tehetséges gyerekek felismerésére és később a céltudatos, személyre szabott fejlesztésükre.

Inántsy-Pap Ágnes

Nemzetközi centenáriumi konferencia

A Hajdúdorogi Egyházmegye és a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola 2012. június 2-án „Kitartásban a siker!” A magyar görögkatolikusok útkeresése és a Hajdúdorogi Egyházmegye felállítása (1912) címmel tudományos konferenciát rendezett a Hajdúdorogi Egyházmegye alapításának centenáriuma tiszteletére. Kocsis Fülöp hajdúdorogi püspök köszöntője után Spannenberger Norbert: *Impérium - szekularizáció - nemzetállam. Magyar egyházpolitika és a görögkatolikusok a dualizmus idején* címmel tartott felvezető előadást. Ezt követték Janka György: *Identitáskeresés és érlelődés a magyar görögkatolikusoknál*, illetve Véghseő Tamás: *A Hajdúdorogi Egyházmegye*

felállításának közvetlen előzményei című előadásai. A szünet után Ovidiu Horea Pop: *A román püspökök reakciója a Hajdúdorogi Egyházmegye felállítására* című referátuma következett. Utána Ilyés Zoltán lépett a pódiumra, s tartotta meg *A Székelyföldi Vikariátus szervezésének sajtóvisszhangja a székely vármegyékben (1912-1913)* című előadását. Az ebédszünet előtt könyvbemutatóra került sor: Janka György mutatta be a „...minden utamat már előre láttad”. *Görögkatolikus Magyarországon* című kötetet.

A délutáni szekció első előadása Bubnó Tamás nevéhez fűződik (*Magyar liturgia szláv dallamokon*), amit két művészettörténeti előadás követett: Puskás Bernadett: *Művészeti kapcsolatok és a helyi hagyomány a Kárpátok vidékén* és Terdik Szilveszter: *Magyaros törekvések a görögkatolikus egyház művészetében*.

A konferencia Kocsis Fülöp püspök zárszavával fejeződött be.

Véghseő Tamás

Szlovák küldöttség látogatása intézményünkben

2012. június 4-én látogatást tett intézményünkben *Milos Lichner* jezsuita atya, a Nagyszombati Egyetem Pozsonyi Teológiai Karának dékánja, *Milan Lach* atya dékán-

helyettes és *Simon Marinčak*, a kaszai *Michael Lacko Intézet* vezetője. A főiskola vezetőivel lebonyolított tárgyalásokon megegyezés született közös oktatási és kutatási programok kidolgozásának megkezdéséről.

Véghseő Tamás

Christifideles-verseny döntője

Kilenc csapat részvételével rendezték meg a „Christifideles graeci” elnevezésű történelmi verseny döntőjét 2012. június 6-án, Hajdúdorogon. A többfordulós egyház- és művelődéstörténeti versenyt az idén 100 éves Hajdúdorogi Egyházmegegye centenáriumának alkalmából a Szent Atanáz Görögkatolikus Hit tudományi Főiskola szakmai támogatásával hirdette meg a Szent Bazil Oktatási Központ gimnáziuma a Kárpát-medencei magyar tannyelvű középiskolák tanulói számára. A végső megmérettetésen az egyházi iskolák mezőnyében a Szegedi Kis István Református Gimnázium, míg a nem egyházi fenntartású intézmények között a debreceni Medgyessy Ferenc Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola diákjai bizonyultak a legjobbnak.

Véghseő Tamás

Záróvizsgák és felvételik

Főiskolánk minden évben három alkalommal szervez záróvizsgát, hogy lehetőséget biztosítson tanulmányaikat befejezett hallgatóinknak arra, hogy számot adjanak a megszerzett tudásukról, s így diplomát kaphassanak. 2012-ben ez a három alkalom a következő volt: 2012. február 4., 2012. június 16. és 22., 2012. október 20.

A záróvizsgákon a hallgatók tanúbizonyosságát tették annak, hogy az intézményben eltöltött évek alatt szerzett tudásuk alapján alkalmasak a választott hivatás (kántor, katekéta, teológus, hittanár-nevelő tanár) gyakorlására. A záróvizsgákon megjelentek a következő megoszlás szerint vettek részt az utolsó nagy megmérettetésen és szerezték meg a tanulmányok elvégzését igazoló dokumentumokat:

- levelező tagozat, katekéta alapszak: 2 fő, melyből 1 fő végzett növendék nyelvvizsga hiányában nem kapott diplomát, 1 fő pedig kitűnő minősítéssel szerezte meg a végzettséget igazoló dokumentumot;
- levelező tagozat, hittanár-nevelő tanár mesterszak: 6 fő, melyből 1 fő végzett növendék nyelvvizsga hiányában nem kapott diplomát;
- nappali tagozat, kántor alapszak: 5 fő, melyből 2 fő végzett növen-

dék nyelvvizsga hiányában nem kapott diplomát, 1 fő pedig kitűnő minősítéssel szerezte meg a végzettséget igazoló dokumentumot;

- nappali tagozat katekéta alapszak: 3 fő, melyből 1 fő végzett növendék nyelvvizsga hiányában nem kapott diplomát;
- nappali tagozat, teológus szak: 5 fő, melyből 1 fő végzett növendék nyelvvizsga hiányában nem kapott diplomát.

Összességében elmondható, hogy eredményes, sikeres évet zártunk 2012-ben is, hiszen a záróvizsgán megjelent hallgatók mindegyike abszolválta az utolsó, összefoglaló vizsgáját, s nagy részük (majdnem 70%-a) diplomával a kezében hagyta el intézményünket. A többieket is visszavárjuk, hogy minél előbb kezükbe adhassuk a végzettségüket igazoló dokumentumot, a sikeresen letett és bizonyítvánnyal igazolt nyelvvizsga teljesítése után.

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola a hagyományokat követve június végére hirdette meg a katekéta alapszakra és hittanár-nevelő tanár mesterszakra, a kántor alapszakra jelentkezők számára az alkalmassági és felvételi vizsgát. 2012. június 23-én, szombaton reggel izgatott emberek töltötték meg a Főiskola auláját, akik tudásuk legjavát adva igyekeztek

bebizonyítani, hogy a 2012/2013-as tanévben számukra is van hely Intézményünkben. A leglátványosabb vizsga – mint 2009 óta minden júniusban – a kántor szakra felvételizők vizsgája volt, akik számot adhattak zenei műveltségükről, kitűnő hallásukról, kiemelkedő énekes és hangszeres tudásukról. Mindezek mellett, valamennyi felételre jelentkezett részt vett egy személyes elbeszélgetésen, ahol elsősorban a rátermettség, az elhivatottság és a motiváció adta a találkozás vezérfonalát. A katekéta szakra jelentkezők írásbeli teszt segítségével adhattak számot a biblikus, szertartástani és katekizmusbeli tudásukról.

2012. június 25. és 27. között zajlott a papnövendékek és civil teológusnak jelentkezők felvételi és alkalmassági vizsgája. A vizsga első napján írásban kellett a jelentkezőknek számot adni már meglévő hitbeli ismereteikről. A civilnek jelentkezők ezt követően a rektor úrral folytattak egy személyes beszélgetést, melynek során a hivatásuk motivációját és elhivatottságukat kellett megosztani, bizonyítani a főiskola vezetője előtt. A papnövendékek részére a szóbeli és alkalmassági vizsgára szerdán került sor egy, a megyéspüspök által felállított bizottság előtt.

Hagyományainkhoz híven a felvételi vizsga lezárása és a felvételt

nyert hallgatók kiértékelése után Intézményünk idén is meghirdette a pótfelvételi vizsgát, 2012. szeptember 1-jére. A pótfelvételi vizsgán is szép számú jelentkező jelent meg, akik a nyár eleji felvételi vizsgához hasonlóan bizonyíthatták rátermettségüket a felsőoktatásban való részvételhez.

A felvételi vizsgák sikerességét igazolja, hogy a 2010/2013-as tanévben a következő megoszlásban kerültek felvételre a hallgatók:

- nappali tagozatos, papnövendék: 12 fő az előkészítő évfolyamra, 1 fő papnövendék Kárpátaljáról az I. éves papnövendékek sorába;
- nappali tagozatos civil teológus: 3 fő hallgató az I. éves hallgatókhoz;
- nappali tagozatos, kántor szakos hallgató: 3 fő hallgató;
- nappali tagozatos, katekéta szakos hallgató: 4 fő hallgató;
- levelező tagozatos, katekéta szakos hallgató: 25 fő;
- levelező tagozatos, hittanár-nevelő tanár mesterszakos hallgató: 18 fő.

Riczuné Vadász Csilla

Tanévzáró

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Keresztelő Szent János születésének ünnepén, június 24-én tartotta a 2011/2012. tanévet lezáró ünnepségét. A rendezvény a főiskola Szent Atanáz-ter-

mében kezdődött, ahol *dr. Véghseő Tamás* rektor atya a napi evangéliumi szakaszból kiindulva tette fel a kérdést: „Vajon mi lesz ebből a gyermekből?” Fontos és minden családban elhangzó kérdésről van szó. Intézményünk számára is fontos, hogy mivé válnak a hozzánk járó, nálunk tanuló hallgatók. Nekünk is nagy szerepünk van abban, hogy azok a hallgatók, akik a papi, hitoktatói, kántor hivatást választották és ezáltal egész életüket az evangéliumról szóló szüntelen tanúságtételre tették fel, valóban oda érkezzenek, ahova az Isten keze szeretné vezérelni őket. Rektor úr beszédét Loyolai Szent Ignác szavaival zárta: „Csak kevesen merik megtapasztalni, hogy mit hozhat ki belőlük az Isten, ha egészen az Ő gondviselésére bízzák magukat”. Főiskolánk fontos küldetése, hogy hallgatóink valóban az önmagukat teljesen Istenre bízó kevesek közé tartozzanak és a nálunk megszerzett tudásukat ezzel a lelküllettel kamatoztassák Isten ügyének szolgálatában.

Rektor úr beszédét követően került sor a diplomák átadására. Különböző szakjainkon idén 21 tanulmányait sikeresen befejező hallgató vehette át frissen szerzett diplomáját, illetve oklevelét. Rajtuk kívül három, 50 éve végzett aranydiplomást is köszönthetett az intézmény. *Horváth György, Jeviczki Ferenc és*

Terdik Mihály atyák főpásztoraitól, Kocsis Fülöp és Orosz Atanáz püspök atyáktól vehették át aranydiplomáikat. Mindezek mellett Kocsis Fülöp püspök atya két díjat is átadott: „Az év katekétája” díjat 2012-ben *Szabó Józsefné*, mátészalkai hitoktatónak ítelték oda, a 2012-ben létrehozott *Tordai Károly Ösztöndíjat* pedig – mely a főmérnök úr nagylelkű felajánlásának köszönhetően került megalapításra – idén, elsőként *Mihalovics Mihály* V. évfolyamot végzett papnövendék vehette át.

A tanévzáró ünnepség a belvárosi görögkatolikus templomban folytatódott ünnepélyes alkonyati istentisztelettel.

Riczuné Vadász Csilla

Terdik Szilveszter PhD-fokozatot szerzett az ELTE-n

Terdik Szilveszter kollégánk, a Görögkatolikus Örökség Kutatócsoport tagja 2012. június 25-én „summa cum laude” minősítéssel védte meg doktori disszertációját az ELTE Bölcsészettudományi Karán. A „Görögkatolikus püspöki központok művészeti reprezentációja Magyarországon” címet viselő disszertációját a Prof. dr. Ruzsa György DSc., egyetemi tanár által vezetett bizottság előtt védte meg.

Dolgozatának bírálói dr. Kelényi György DSc., egyetemi tanár és dr. Jankáné dr. Puskás Bernadett PhD. habil., főiskolai tanár voltak.

Véghseő Tamás

Az élethosszig tartó tanulás elősegítése a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola könyvtárában

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola sikeres pályázatot nyújtott be Az élethosszig tartó tanulás elősegítése a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Könyvtárában „Tudásdepó-Expressz” – A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében (pályázati kiírás száma: TÁMOP 3.2.4.A-11/1-2012-0054) projekt keretében.

A projekt megvalósításának időszakában többek között informatikai fejlesztések, a könyvtári portál tartalom bővítése és a könyvtárhasználatot népszerűsítő programok valósulnak meg.

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola az ország egyetlen görögkatolikus felsőoktatási intézménye, így az intézmény könyvtárának legfontosabb feladata az oktatóknak, valamint hallgatóknak a magyar és idegen nyelvű szak-

könyvekkel és folyóiratokkal való ellátása az oktatás és kutatás színvonalának biztosítása érdekében. A 2012. szeptember 1-jével útjára indított nyertes pályázat lehetővé teszi a könyvtári állomány kutatásának megkönnyítését a modern Corvina elektronikus katalóguson keresztül. Az olvasó a webes felületen keresztül a saját kölcsönzési adatait nyomon követheti, kölcsönzéseit on-line meghosszabbíthatja, előjegyzési igényét jelezheti, valamint hozzáférhet a könyvtár tájékoztató, közhasznú információihoz. A Corvina on-line katalógus révén valamennyi érdeklődő személy számára biztosított a rendelkezésre álló szakkönyvek listája, mely alapján célirányosan választhatja ki a kutatáshoz, oktatáshoz vagy tanuláshoz használni kívánt dokumentumokat. Az együttműködő könyvtárak számára elérhető lesz a többnyelvű honlapon a Főiskola könyvtárában megtalálható magyar nyelvű szépirodalmi könyvek listája. A közoktatási intézményekkel kötött együttműködési szerződésekben megfogalmazott könyvtárhasználati órák és katalógus-használati ismertetés megtartásával már óvodás kortól támogatjuk a projekt keretében a kompetencia alapú oktatás megvalósulását. A könyvtárhasználatot népszerűsítő foglalkozások anyagait, tematikáját feltesszük a honlapunkra, így az ké-

sőbb is hozzáférhető lesz az alap- és középfokú oktatásban résztvevő, elsősorban hátrányos helyzetű, roma gyerekek számára. A 15 hónapon keresztül zajló projekt sokak számára hasznos információkat és tudásbeli gyarapodást eredményez.

Tokáné Vajdics Zsuzsa

Tanévnyitó

Minden év szeptember 14-e, a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepe, Intézményünk tanévnyitó ünnepsége is. Így volt ez 2012. szeptember 14-én is, amikor is a 17.30 órákor kezdődő Szent Liturgia keretében a belvárosi Görögkatolikus Templomban Kocsis Fülöp hajdúdorogi megyéspüspök, a Főiskola fenntartója ünnepélyesen és hivatalosan is megnyitotta a 2012/2013-as tanévet. Püspök atya szavai nemcsak a diáksághoz, de a tanárokhoz és a főiskola valamennyi munkatársához szóltak. Fontos, hogy ne csak külsőleg legyünk mások, hanem életünk minden napja tükrözze az istenszeretetet, ami nyilvánuljon meg az embertársi szeretetben, odafigyelésben és segítőkészségben is. Fontos, hogy a tudás mellett hangsúlyt fektessünk a lelki épülésre, a lélek gondozására és fejlesztésére is. Ehhez kívánta a Szentlélek kegyelmét és a jó Isten áldását a fenntartó

az oktatókra. Fontos, hogy a papságra és az egyházi szolgálatra készülő emberek, legyenek azok papnövényedékek, leendő kántorok, katekéták, hitoktatók, hitelesen közvetítsék a megszerzett teológiai tudást, életük minden napján tanúságot tegyenek a Keresztrefeszítettről.

A 2012/2013-as tanévben több mint 200 hallgató kezdhetette meg tanulmányait a Főiskolán. Bízunk abban, hogy a tanév folyamán elvetett mag jó földbe hullik, s sokszoros termést hoz.

Riczuné Vadász Csilla

Centenáriumi kiállítás és múzeumpedagógiai rendezvények a Jósza András Múzeumban

Szeptember 18-ától október 14-ig volt látható a Hajdúdorogi Egyházmegye történetét, életét, tevékenységét és hagyományait bemutató Centenáriumi kiállítás a nyíregyházi Jósza András Múzeumban. Ezzel kapcsolatban október 10-én *Ivancsó Lilla*, a Főiskolánkon működő Görögkatolikus Örökség Kutatócsoport munkatársa tartott rendhagyó tárlatvezetéseket és előadásokat, melyen összesen 160 diák vett részt. Az előadás célja az volt, hogy a görögkatolikus egyház hagyományait, művészeti emlékeit más felekezetű

tanulók is megismerhessék. A látogatók a nyíregyházi Szent Imre Katolikus Gimnáziumból, az Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumból és a Tiszavasvári Középiskolából érkeztek, akik az előadás és a centenáriumi kiállítás megtekintése után a múzeum állandó kiállításával is megismerkedhettek.

Véghseő Tamás

X. Nemzetközi Koptológiai Kongresszus Rómában

Az IASC (International Association for Coptic Studies) a négyévente megrendezésre kerülő nemzetközi konferenciájának 10. kongresszusát Rómában tartotta.

Az előadások három helyszínen zajlottak. Az első napon a központtól meglehetősen távol eső Sapienza Egyetem nagy előadójában hangzottak el a köszöntések, majd a Tito Orlandi vezette szekcióban a Behmler és Goehring számoltak be a kopt irodalom, és az egyiptomi szerzetesség tárgyköreiben történt jelentősebb fejleményekről, monográfiákról és a tanulmányokról a 2008-2012 között. Hasonló időintervallumot öleltek át a Crislip által összefogott Shenute tanulmányok, és az Innemére által bemutatott, a kopt archeológiáról szóló beszámolók is. A konferencián elhangzott

beszámolókat anyagait elérhetők a kongresszus honlapján: <http://www.copticcongress2012.uniroma1.it/>

A 2-3-4 nap előadásainak az Augustinianum adott otthont. Az előadások a konferenciákon bevett rendnek megfelelően különültek el a nagy beszámolókra és a különböző részterületekre fókuszált szekciókra. A három napon a résztvevők a koptológia tudományágának minden szegmenséből válogathattak, az előadások tematikája átfogta a kopt hagyomány egészét, a késő-antik hagyománytól egészen a kortárs helyzet bemutatásig terjedt. A különböző szekciók minden területre kiterjedtek: a kopt bibliai kéziratok rekonstrukciója és kiadása, a monasztikus anyagi kultúra, az archeológia és a múzeumi gyűjtemények, az irodalom, a nyelvészet, a gnoszticizmus és manicheizmus, a művészet, a késő-antik Théba, az egyiptomi monaszticizmus, külön a Shenute tanulmányok, archeológia, történelem és historiográfia, a középkori és a modern kopt nyelv és kultúra, a kopt vallás és politikai élet a kortárs Egyiptomban, a korai iszlám Egyiptom, a liturgia és az irodalom, kodikológia és a paleográfia, hagiográfia.

Az antik gnózis szekcióban kapott helyet a Harvard Egyetem világhírű professzor asszonya, Karen L. King, aki egy ezidáig ismeretlen

kopt nyelvű töredéket mutatott be. Az előadás címe egy keresztény evangélium töredéket ígért. A külső jellemzői alapján a 4. századra datált papiruszfragmentum rectóján olvasható kevésbé töredékes 7 soros szöveg (a verso annyira töredékes és elmosódott, hogy csak néhány szó olvasható) Jézus és a tanítványok közötti apokrif párbeszédet örökítette meg. (A töredék fotója megtekinthető a Harvard honlapján: <http://www.hds.harvard.edu/faculty-research/research-projects/the-gospel-of-jesus-wife>). A egyik mondat töredékében Jézus beszél a tanítványokhoz, és azt mondja: Az én feleségem (taHime, a kopt Hime a.m. asszony, feleség). A kifejezés jelentősége abban áll, hogy ez lehet az első utalás Jézus családi állapotára, amelybe feleségként utal Máriára. King az előadásában azt hangsúlyozta, hogy – a szövegnek a gnosztikus evangéliumokhoz (pl. az általa hivatkozott Tamás ev. logionjaihoz) hasonló stílusa és terminológiája alapján – az a legvalószínűbb, hogy spirituális értelemben kell értelmezni a „feleség” terminust. Az előadás utáni vitában Funk a mellett érvelt, hogy a kortárs szövegekben egyértelműen a feleség jelentés dominált. Mivel a szöveg töredék, ismeretlen a sorok szűkebb és tágabb kontextusa, és ezáltal a szövegrész jelentése is meglehetősen bizonytalan, és a

lelet eredete is meglehetősen homályos, csakúgy mint az író (a fordító) személye és az olvasói közönség, a kutatók értelmezésére hárul az a feladat, hogy a szöveget értelmezzék. A szkeptikusabb kutatók a töredék eredetiségét is vitatták, és a papirusz és a tinta további vizsgálatának szükségessége mellett érveltek.

Pénteken a Vatikáni Könyvtár konferenciaterme adott otthont az előadásoknak. A délelőtti szekció záró előadását Lorenzo Perrone tartotta, aki a korábban már a világsajtót is bejárt szövegről, Órigenész eddig elveszettnek hitt és csak Rufinus fordításaiból ismert Zsoltárhomíliáiról adott beszámolót. A Bayerische Staatsbibliothek gyűjteményének újrakatalogizálása során vizsgált kódexnek (Cod. Mon. Gr. 314) és a homíliák azonosításának körülményeinek leírása után tért át az általa azonosított szöveglelet tartalmi ismertetésére. A digitalizált kódex megtekinthető a könyvtár honlapján: <http://daten.digital-sammlung.de/-db/0005/bsb00050972/images/index.html?id=00050972&fip=ewqeyayaqrssdasqrfsdreaya&no=5&seite=7>

A bolognai professzor az alexandriai teológus 29 új, eddig ismeretlen, görögül fennmaradt homíliájának (4 ismert volt Rufinus fordításában) a tartalmi elemzésében a 2. századi keresztény tanító

és a hallgatóság viszonyának elemzésére koncentrált, és főként a homíliák retorikai elemzésével a korabeli beszédek kontextusában helyezte el a szenzációs leletet. Az elemzés nemcsak a későantik egyház óriásának exegetikai módszerébe és ezáltal a teológus személyiségébe és doktrinális hovatartozásába, hanem a didaktikai gyakorlatába is betekintést nyújtott.

Végül, de semmiképpen sem utolsó sorban kell megemlíteni azt, hogy a hazai koptológiai tanulmányokat három előadó is képviselte. Hasznos Andrea (ELTE, Egyiptológia Tanszék) egy thébai sírban (TT 65) talált írásos leletanyagot mutatott be, és ez alapján vont le következtetéseket az anachoréta szerzetesek közösségében használt iratok mibenlétével kapcsolatban. Egedi Barbara (Nyelvtudományi Intézet) a kopt dialektusokban előforduló birtokos szerkezetek összehasonlító elemzésével a kopt nyelvészet eredményeit gazdagította. Kósa Gábor (ELTE, Sinológia) egy eddig ismeretlen, magángyűjteményből előkerült 15. századi kínai festmény szimbolikáját elemezte az 5. századi manicheus források kozmológiai tanításai alapján. Az a tény, hogy hazánkat három kiváló kutató is képviselte a 10. kopt világkongresszuson, mindenképpen a magyar koptológia magas színvonalát dicséri.

Ötvös Csaba

**„Hogy ők is velünk együtt
dicsőítsék...”**

**Katekumenátus tegnap, ma,
holnap – Teológiai Napok
Máriapócscon**

A püspökség és a főiskola közös rendezvényeként minden évben lehetősége nyílik papságunknak arra, hogy egy kétnapos összejövetel keretében teológiai továbbképzésen vegyen részt, és áttekintést kapjon a hittudomány egy aktuális kérdésköréről.

Az idei konferencia témájának időszerűségéhez nem férhet kétség. Majd minden egyházközségben előfordul (városainkban örvendetes módon egyre gyakrabban), hogy kereszteleetlen fiatalok, ifjú felnőttek jelentkeznek a parókián: nem egyszer mindennapjaik hiányjeleit észlelve, életük értelmét kutatva, Istent keresve érdeklődnek a keresztség iránt, máskor meg házasságkötésre készülve s némi lépéskényszertől is vezettetve kérik a keresztelésüket. Nagy kérdés a lelkipásztorkodó papság számára, hogyan is járjon el ilyen helyzetekben, hogy a keresztséget „ne adja olcsón” – de az igényességet se silányítsa feltételrendszeré. Az egyház a katekumenátus – azaz a hitjelöltek számára kidolgozott felkészülési, beavatási folyamat – rendjével hívja és fogadja a keresőket. De mi is az a katekumenátus, hogyan

„működik” a katekumenális jellegű készület, illetve hogyan függ össze mindez liturgikus évünk felépítésével, keresztelési szertartásunkkal, liturgikus rendünkkel?

A téma összetettségét jelzi, hogy a konferencián szinte valamennyi teológiai szakterület képviselője kifejtette mondandóját. A katekumenátus ókeresztény korban kialakult gyakorlatáról patrisztikus, a liturgikus kérdésekről és összefüggésekről liturgikus teológusok szóltak, de meghallgattuk a téma egyházjogi vetületeit is. A megtérés pszichológiai és antropológiai vonatkozásai mellett szót ejtettünk a katekumenátus tartalmi és módszertani kérdéseiről is.

Izgalmas tapasztalatokról számoltak be a katekumenátus jelen gyakorlatáról szólók: egy római katolikus diakónus és néhány görögkatolikus pap tolmácsolásában hallhattunk a praxis napi örömeiről és nehézségeiről. Nyitott lélekkel, szívbeli örömmel fogadtuk három, fiatal felnőttként kereszttelkedett görögkatolikus keresztény tanúságtevő vallomását, akiknek Istenre és egyházunkra találása a hit üde és üdítő szépségét és erejét mutatta meg számunkra.

A jelenlévő papság kérdései, hozzászólásai nem csupán színesítették, de komolyan gazdagították is a két nap tartalmát. Egymás hitéből, teológiai reflexióiból, lelkipásztori gyakorlatá-

ból és a közös imádságokból egyaránt épülni tudtunk.

A tanácskozáson aktívan részt vevő, előadást vállaló Fülöp és Atanáz püspökökön kívül – akiknek együttes jelenléte megerősítő és egységesítő értéket jelentett a papság számára – bekapcsolódott a munkánkba Bosák Nándor római katolikus főpásztor is, a Püspöki Szinóduson Rómában tartózkodó Udvardy György püspök atya – a katekézis püspökkari felelőse – pedig tartalmas levélben köszöntötte a Teológiai Napok résztvevőit.

Megajándékozott szívvel zártuk a katekumenátus témakörének színvonalas teológiai feldolgozását nyújtó, ugyanakkor a lelkipásztori gyakorlat megújítására is meghívó konferenciát. Bízunk benne, hogy az egyházunk pasztorális tevékenységében részt vevők s az érdeklődők az előadások kötetbe gyűjtött szövegét is mielőbb kezükbe vehetik majd. S talán egy nap lelkipásztori gyakorlatunkban is visszaköszön a 2012-es Teológiai Napok gazdagsága és szépsége.

Obbágy László

Teológus doktoranduszok konferenciája

A Doktoranduszok Országos Szövetségének Teológiai Tudományos Osztálya (DOSz TTO), immár 3. alkalommal, 2012. november

2-4 között rendezte meg a Fialat Kutatók és Doktoranduszok III. Nemzetközi Teológuskonferenciáját a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karán (KRE HTK). Az ünnepélyes megnyitó az egyetemek, doktori iskolák és felekezetek képviselőinek részvételével zajlott. A tudományos tanácskozás hét párhuzamos szekcióban egyetemi oktatók irányítása mellett folyt (Augustinus Szekció: dr. Ferencz Árpád Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Ballagi Mór-Bolyki János Szekció: dr. Cserháti Márta Evangélikus Hittudományi Egyetem, dr. Pap Ferenc Károli Gáspár Református Egyetem, Sztehlo Gábor Szekció: dr. Ittész Gábor Semmelweis Egyetem, Ipolyi Arnold Szekció: dr. Kiss Réka MTA Bölcsészettudományi Kutatócsoport, Szenczi Molnár Albert: dr. Szakács Béla Zsolt Pázmány Péter Katolikus Egyetem, ifj. Gyergyádesz László Debreceni Egyetem, Comenius Szekció: dr. Óze Sándor Pázmány Péter Katolikus Egyetem). Amint látjuk, a szekciók több tudományágazatot is fellelelnek, közös nevezőjük azonban a teológia illetve a vallásosság. Az előadások témafelvetései szerencsés módon összekapcsolták a hit, a vallás, az egyházak és a kereszténység különböző nézőpontú aspektusait. Bár nem széleskörűen elterjedt jelenség, hogy a vallás oldaláról köze-

lítünk meg egyes tudományágakat, mégis az elhangzott előadások alapján megmutatkozott, hogy bizonyos kérdésekben a vallásosság aspektusai olyan részinformációkkal bővítik a kutatási eredményeket, melyek segítségével az eredmény nemcsak egy teljesebb öszkép felrajzolása, hanem annak a bizonyítéka, hogy a vallás, mint antropológiai tényező, az egyes tudományágazatokon belül külön helyet érdemel. Korunk kutatói az objektivitásra törekednek, és mégis gyakran annak zászlaja alatt hol kiiktatják, máshol pedig túlzottan felértékelik a vallás tudományokban való jelentőségét. Nem az a feladatunk, hogy rangsoroljuk a vallás különböző tudományágazatokon belüli helyét, hanem annak a vizsgálása, hogy a vallás szemügyre vételével illetve mellőzésével mennyire közelíthetünk meg valós eredményeket. Ehhez kívánok a konferencia szervezőinek és előadóinak a jövőben is kitartó és eredményes munkát!

Gyurkovics Miklós

**„Keleti Kereszténység a Kárpát-Medence Kultúrájában”
konferencia Piliscsabán**

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem piliscsabai campusán 2012. november 9-én került sor a „Keleti

Kereszténység a Kárpát-Medence Kultúrájában” című konferenciára. A rendezvényt a Bölcsészettudományi Karon működő Újkori Eszmetörténeti Műhely főiskolánkkal közösen szervezte.

A történelem, teológia és liturgia szekció Pázmány Péter (1570-1637) bíboros „védnöksége” alatt zajlott éppen abban a konferencia-teremben, amely a nevét is viseli. Az előadások sorát *Véghseő Tamás* nyitotta meg a „Barkóczy-instrukció (1749) tanulságai” című dolgozatával. A Nagyváradi Görög-katolikus parókiákon használt liturgikus könyvekről beszélt *Silviu Sana*, kiemelve azt a tényt, miszerint a cirill-betűkkel nyomtatott könyvek használata szinte a XIX. század végéig kihűzódott, ezek lecserélése a latin betűs könyvekre egy hosszadalmas és küzdelmes folyamat volt. Érdekes volt *Bubnó Tamás* előadása a sajpópfalvai irmológionról, mivel az előadó egy részletet el is énekelt ebből a rendkívül értékes énekeskönyvből. Kánonjogi előadásában a pozsonyi *Milan Lach* S.J. bemutatta a XVIII. századi bazilrendi szerzetesek szabályzatát, melyet Joannicius Basilovits protoigumen állított össze a Munkácsi Egyházmegyében működő monostorok szerzetesei számára. A Kárpátaljai Állami Területei Levéltárban őrzött szabályzatról az előadó megemlítette, hogy mennyire fontos

volt ennek felvállalása az összes görög katolikus monostorban, többek között a bikszádiban is (Szatmár megyében) ahol a múltban rutén bazil-rendi szerzetesek laktak. Az eperjesi *Bohács Béla* lelkész professzor a közelmúlt történelmének egy témáját tárgyalta „A szlovákiai magyar görög-katolikus egyházközségek” című előadásában. Az előadó kiemelte, hogy ezek a magyar nyelvű parókiák az Eperjesi Egyházmegye „csemetekertjének” számítanak, mert sok hivatást adtak az egyháznak, ami ezen közösségek életképességét bizonyítja. Ugyancsak egyháztörténeti témát tárgyalt *Janka György* is, aki Vályi János (1882-1911) eperjesi püspök életét és munkásságát mutatta be. A kiemelkedő műveltségű, a keleti hagyományokat hűen őrző püspök nevéhez kötődik az egyházmegyei folyóirat megjelenítése, bizonyos ünnep alkalmára adott liturgikus intelmek, pontos szabályok az egyházközségi levéltárak megőrzését illetően, a misedíjra és a jegygyűrű papok általi viselésére vonatkozóan. *Szabó Péter* Hollós János (1924-2011) kánonjogász portréját rajzolta meg, ő lévén az egyike azoknak, akik a Keleti Egyházak Törvénykönyvének (CCEO) megfogalmazásánál és magyar nyelvre fordításánál bábkodtak. Ezután az örmény kultúrának és spiritualitásnak szentelt szekció következett: *Garaguly István*:

„Az örmények katolikus ébredése az Oszmán Birodalomban és Szbasztei Mekhitár rendalapítása”, *Kovács Bálint* „Mechitaristák Erdélyben a 18-19. században”, *Pál Emese* „Világosító Szent Gergely ábrázolások Erdélyben” és *Kránitz Péter Pál* „Krisztus Lándzsájának és Világosító Szent Gergely jobb kezének kálváriája”. A művészet és eszmetörténet szekcióban előadott *Szakács Béla Zsolt*, *Terdik Silveszter*, *Puskás Bernadett*, *Eva Szakalosova*, *Nagy Márta*, a Vallás, oktatás, etnikum szekcióban pedig *Polyák Mariann*, *Ilyés Zoltán* és *Simon Zoltán* tartottak előadást.

Mind a kutatók nagy száma, mind a tárgyalt témák sokfélesége mutatja, hogy az eseménynek sikerült elérnie a célját.

Sana Silviu

A keleti teológia a házasságról, családról

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola és az ott működő Családeológiai Intézet rendezésében egész napos konferencia került megrendezésre a házasság, a család teológiájának keleti szempontjairól. A téma azért aktuális, mert kereszténységünkben alapvető érték a házasság és a család, másrészt szociológiai felmérések is alátámasztják, hogy ahol jó a házasság, a családi élet, ott

egészségesebbek az emberek, jobb a munkamoráljuk, érettebb a politikai gondolkodásuk. Azaz mindenkinek érdeke, egyházinak és nem egyházinak is a jó házasság, a jó családi élet. Ezért az Egyháznak a házasság és a család kutatásához oda kell tennie a maga szempontjait, a kincseinkről nem hallgathatunk.

Egy római katolikus főiskolán, nyugati környezetben különösen izgalmas volt a bizánci teológia sajátos szempontjairól elmélkedni. Magyarország területén a bizánci kereszténység, a bizánci gondolkodás nagyon korai időktől jelen van, és görög katolikus egyházunk szeretné folytatni ezt a megkerülhetetlen jelenlétet. Bár országos viszonylatban kevesen vagyunk, de a keleti teológia óriási jelentőségű a nyugati világ számára, így kiemelt figyelem irányul teológiánkra, egyházi életünkre, teológusainkra. A latin világ figyelme egyszerre kitüntető és motiváló, amit érezhettünk a konferencia napján is: sokan és sokfelől jöttek, s nem lankadó figyelmük a nap végéig motiválta az előadókat. A centenáriumi év eseményei megerősítették abban a görög katolikus egyházunkat: kincseinket, teológiánkat, szertartásainkat nem rejthetjük el az ország keleti felében, hiszen megvan a tiszteletteljes fogadtatásuk az ország másik felében is, mind társadalmi, mind egyházi részről is.

Persze a konferencia szervezőinek célja nem csak a latin világ figyelmének kiszolgálása volt, hanem a saját görög katolikus hagyományaink, teológiánk kutatása is. Görögkatolikus püspökeink elhivatottan keresik bizánci hagyományainkat, hogy a történelemben ránk rakódott rétegek alól tisztábban felragyoghasson a keleti teológia, a keleti szertartások csodálatos fénye. A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola teológusainak kitüntetett feladatuk, hogy a bizánci alapok kutatásban segítsék a püspököket, a papokat és így a híveket is. Joggal elvárt, hogy az ősbibliai hagyományok felé fordulás ne önkényesen és felszínesen történjen, hanem hitelesen. A konferencia célja az is volt, hogy kutató teológusainkat állítsuk egyetlen témában csatarendbe, egyetlen témát elmélyülten járjunk körül, s így a keleti hagyományok felé való elmélyülésben egy jelentős lépést tegyünk együtt. Ezért is lesz fontos, hogy az előadások kötetben is megfognak jelenni, ami az áldozópapok, hitoktatók, papnövendékek, hívek, családok számára is jelentős.

A konferencia programja:

Kocsis Fülöp: *Házasság és szerzetesség köteleke*; Orosz Atanáz: *Keleti egyháztan – házasság, család*; Baán István: *A házasság a patrisztikus irodalomban*; Kruppa Tamás: *A Házasság elméleti teológiája a keresztény*

keleten; Vincze Krisztián: *Keleti gondolkodók a férfi és a női nemről*; Dobos András: *A házasságkötés bizánci szertartása*; Maklár Ákos: *A keleti joggyakorlat mögötti sajátos teológia*; Verdes Miklós: *A gyerekevelés pedagógiájának keleti hagyományai*; Papp Miklós: *A házasság életstílus levezetése fő ikonjainkból*;

A konferenciát köszöntötte Várnai Jakab rektor, majd a szekciókat Orosz Lóránt és Véghseő Tamás moderálták.

A konferencia keleti jellegéhez hozzájárult, hogy a Szent Efrém Kórus elmélyült énekeivel, egy pazar ikonkiállítás pedig szépségével idézte kelet imádságát. Hiszen a teológia mindig egyben szép is, és imádságos is.

Papp Miklós

Erkölcstan továbbképzés pedagógusok számára

2012 nyarán a főiskola vezetősége úgy határozott, hogy a főiskola szervezeti egységeként létrehoz egy Képzési és Továbbképzési Intézetet, ahol akkreditált képzéseket fog hirdetni. Az elhatározást 2011. évi köznevelési törvény elfogadása és hatályba lépése motiválta, ugyanis ennek értelmében 2013 őszétől a közoktatási intézmények 1., 5. és 8. osztályában bevezetésre kerül az Erkölcstan el-

vezetésű tantárgy. Intézményünk fontosnak érezte, hogy csatlakozzon ahhoz a kezdeményezéshez, melyet a Nyugat-magyarországi Egyetemet Apáczai Csere János Kara indított el. A kezdeményezés révén négy felsőoktatási intézmény, többek között a mi intézményünk is lehetőséget kapott arra, hogy 2012-től akkreditált pedagógus továbbképzést hirdessen az erkölcsstan oktatására. Intézményünk 2012 szeptemberében hirdette meg az első pedagógus továbbképzést, melynek révén közel 110 ember jelentkezett a 30 illetve 60 órás képzésünkre. A jelentkezett pedagógusok január-február hónap folyamán kapják meg azt a tanúsítványt, mely révén „jogosítvány” kaphatnak arra, hogy 2013-tól részt vegyenek az erkölcsstan oktatásában az általános iskolákban.

A nagy érdeklődésre tekintettel az intézmény vezetősége úgy határozott, hogy a képzést 2013 tavaszán újra elindítja.

Riczuné Vadász Csilla

Emlékkonferencia Firczák Gyula munkácsi püspök elhunytának 100. évfordulója alkalmából

Firczák Gyula (1836-1912, püspök 1891-1912) munkácsi püspök halálának 100. évfordulója alkalmából rendezett konferenciát Bereg-

száson 2012. november 22-én, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán a Görögkör (II. RFKMF Főiskolai Lelkészség). A konferencia társszervezője a Főiskola Történelem- és Társadalomtudományi Tanszéke volt.

A konferenciát Tóth István, Magyarország Beregszászi Főkozsulátusának főkonzulja, Dr. Orosz Ildikó, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke, és Dr. Tilki Attila, országgyűlési képviselő nyitotta meg.

A konferencia fő célja volt, hogy emléket állítson a Munkácsi Egyházmegye kiemelkedő püspökének, aki egyben Kárpátalja jeles közéleti személyisége is volt. A konferencia tartalmi részében két előadócsoport és egy kiállításmegnyitó szerepelt.

Az első előadócsoport a kortörténeti háttér és a kutatási anyag bemutatásának jegyében hangzott el. Dr. Janka György, tanszékvezető teológiai tanár (Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza) *A Magyar Királyság egyházi élete XIX-XX. század fordulóján* címmel tartott előadást. Dr. Csatári György, tanszékvezető főiskolai tanár (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék, Beregszász) a Munkácsi Egyházmegye dokumentális örök-

ségét mutatta be különös tekintettel a Firczák Gyula idejében keletkezett iratokra. Dr. Klestenitz Tibor, tudományos munkatársa (Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézete, Budapest) *Római katolikus és görögkatolikus társadalmi törekvések a 19-20. század fordulóján Magyarországon* címmel tartott sajtótörténeti bemutatást.

A konferencia két előadócsoportjának meghallgatása között emlékkiállítást is megnyitottak a résztvevők az intézmény Törökugrató termében, amely a jeles püspök életét, tevékenységi területeit és ki-tüntetéseinek okleveleit mutatta be. A kiállítást azok a liturgikus eszközök, szertartási könyvek és egyéb kiadványok színesítették, amelyek Firczák Gyula korában készültek, illetve amelyek kiadásában a püspök tevékeny részt vállalt. A kiállítás kiemelt és legértékesebb darabja az az eredeti pásztorbot volt, amelyet a püspök a beiktatására kapott az (abban az időben) Amerikában szolgáló munkácsi egyházmegyes papoktól. (Felirata három sort tartalmaz: 1. Istenért, Hazáért, Királyért. 2. magyar, amerikai gör. kath. papság, 3. az aláíró papok nevei: Dzubay Sándor, Szteczovits Miklós, Volkay Ödön, Jaczkovits István, Chanáth Nikefor, Laurisin Kornél, Laurisin Gusztáv, Sereghy

Sándor). A kiállítás megnyitásának keretében Marosi István, a kiállítás szervezője a püspök életrajzi adatait, kitüntetéseit, a munkásságának kiemelkedő területeit és szellemiségét ismertette előadásában. A kiállítást Dr. Szamborovszkiné Nagy Ibolya, a II. RFKMF Apáczai Csere János Könyvtárának igazgatója nyitotta meg. Köszöntőt mondott Miszjuk M. D., a Kárpátaljai Területi Állami Levéltár igazgatója és főtisztelendő Lovszka Tarasz atya, a Munkácsi Egyházmegye főhelynöke, máramarosi vikárius.

A második előadáscsoportban a püspök munkásságának kiemelkedő állomásairól hangzott el hét előadás. Császár István, főiskolai tanár (II. RFKMF Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék, Beregszász) Firczák országgyűlési tevékenységét és népnevelő munkáját mutatta be. Polyák Marianna, megbízott előadó (Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK, Budapest) az oktatási kérdéseket és az oktatási intézmények helyzetét elemezte a püspök tevékenységének időszakában. Dr. Nyirán János, teológiai tanár (Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza) a Firczák idején elkezdődött liturgiafordítási és liturgiarevidálási (az ósláv szövegek esetében) tevékenységről tartott előadást. Dr. Véghseő Tamás rektor, egyháztörté-

nész (Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza) a püspök jelentőségét elemezte a Hajdúdorogi Egyházmegye felállításának ügyében. Dr. Braun László, történész, főiskolai tanár (II. RFKMF Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék, Beregszász) az amerikai kivándorlást és a Hegyvidéki (Ruszin) akcióban való szerepvállalását mutatta be. Bendász Dániel, nyugalmazott esperes, egyháztörténész (Boldog Romzsa Tódor Teológiai Akadémia, Ungvár) a skizmatikus parasztmozgalomról tartott előadást. Fülöp Lajos, történész, újságíró (Boldog Romzsa Tódor Teológiai Akadémia, Ungvár) pedig Firczák Gyula munkácsi püspök életművét értékelte a korabeli- és mai ukrán sajtó és szakirodalom alapján.

Az értekezlet záróbeszédét, összefoglalását Dr. Orosz Ildikó tartotta.

Köszönetet kívánunk mondani a kiállítás létrejöttében való tevékenységért, a levéltári kutatás elősegítéséért a Kárpátaljai Területi Állami Levéltár igazgatójának, Miszjuk M. D. igazgatónak és munkatársainak. Bendász Dániel atyának, a Bendász-hagyaték kezelőjének, Hrabár Tamás atyának illetve a Beregszászi Esperesi Kerület papjainak és az egyházközségeinek a korabeli liturgikus eszközök és kiadványok

kiállítási tárgyként való rendelkezésre bocsátásáért.

Köszönetet kívánunk mondani továbbá az előadóknek is a munkájukért, az előadásaikért, s a Bethlen Gábor Alapnak, a Hierotheosz Egyesületnek az anyagi támogatásáért. A II. RFKMF tanárainak, diákjainak, munkatársainak és a Görögkör tagjainak a lebonyolításban való szolgálatkészségért.

Az emlékkonferencia előadásai-
ból és kiállítási anyag egyes dokumentumaiból a közeljövőben kiadvány is készült, amelyet egyben a Görögkör a „Gens fidelissima sorozat” első köteteként kíván megjelentetni.

Reményeink szerint a konferencia, és a későbbiekben megjelenő tanulmánykötet együttesen szolgálja a magyarság és a görögkatolikus múltjának feltárását, egyházi és nemzeti önazonosságunk, helyes önértékelésünk fejlődését.

Marosi István

Doktorandusz-konferencia

2012. november 23-án a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola szervezésében került sor a Nyíregyházi Doktorandusz PhD/DLA Konferenciára. Ebben az évben így már hatodik alkalommal találkozhattak a nyír-

egyházi felsőoktatási intézmények doktoranduszai, hogy egy-egy 15 perces előadásukban bemutathassák kutatási eredményeiket, doktori disszertációjuk alakulását. A Debreceni Egyetem Egészségügyi Karáról, a Nyíregyházi Főiskoláról és intézményünkől összesen harminchárom előadó regisztrált a konferencián való részvételre. A doktoranduszokat négy különböző szekcióba osztottuk be úgy, mint műszaki, agrár- és természettudományok, humántudományok, társadalomtudományok és végül interdiszciplináris tudományok szekciója. A szekcióüléseket a megnyitó előzte meg, amelyen személyesen vettek részt Jánosi Zoltán rektor úr, Fábián Gergely dékán úr is Véghseő Tamás rektor úr mellett. Minden évben meghívunk valakit továbbá a DOSZ (Doktoranduszok Országos Szövetsége) részéről is, hogy a doktoranduszoknak tartson előadást, amit ebben az évben Csiszár Imre főtitkár úr vállalt magára, s az „Átalakuló doktorandusz érdekképviselet” címén tartott meg. A konferencia a nyíregyházi felsőoktatási intézmények szakmai együttműködésének az egyik jele és eredménye, és egyben lehetősége annak, hogy az intézmények közötti személyes kapcsolat erősödjön és intenzívebbé válhasson. Értékes lehetősége a konferenciának még, hogy a doktoran-

duszok publikálhatnak is előadásuk anyagából, amit minden évben az aktuális szervező intézménynek kell biztosítania.

Vincze Krisztián

Görögkatolikus kulturális nap Rómában

A Hajdúdorogi Egyházmegye centenáriumi programsorozatának újabb állomásaként 2012. november 29-én a Római Magyar Akadémia impozáns épületében görögkatolikus tudományos-kulturális rendezvényen vehettek részt a magyarországi bizánci hagyomány és kulturális örökség iránt érdeklődők. A Falconieri-palota első emeletén Molnár Antal, a Római Magyar Akadémia igazgatója köszöntötte a megjelenteket, majd átadta a szót Kocsis Fülöp hajdúdorogi püspöknek, aki megnyitotta a közlekedő tereken felállított centenáriumi táblókiállítást. A Szabó Irén által megálmodott, s Magyarországon már számos helyen nagy sikert aratott kiállítást a magyarul nem értő látogatók olasz nyelvű kísérfüzet segítségével tekinthetik meg. A főpásztor gondolatai után a résztvevők a konferencia-teremben gyülekeztek, ahol kezdetét vette a Hajdúdorogi Egyházmegye megalapítását tágabb szövegekörnyezetbe illesztő

olasz nyelvű szimpózium, melynek szakmai lebonyolítására Főiskolánk vállalkozott. *Spannenberger Norbert*, a lipcsei egyetem tanára, a magyar görögkatolikusok mozgalmát a dualizmus korának egyházpolitikájába illesztette. A bécsi egyetemről érkező *Andreas Gottsmann* az Osztrák-Magyar Monarchia korabeli történetében kimutatható, a magyar görögkatolikusok problematikájához hasonló jelenségeket vette számba. *Véghseő Tamás*, a Főiskolánk rektora a Hajdúdorogi Egyházmegye megalapításához vezető utat mutatta be, míg *Ovidiu Horea Pop*, a nagyváradi teológiai fakultás tanára a kérdéskör egyik meghatározó elemét, a nyelvkérdést elemezte. A szimpózium utolsó előadása, melyet *Terdik Szilveszter* művészettörténész, az Iparművészeti Múzeum munkatársa és a Görögkatolikus Örökség Kutatócsoport kutatója az ikonosztázióknak a magyar görögkatolikusok életében betöltött szerepéről tartott, átvezette a hallgatóságot a következő programponthoz. A szimpózium befejeztével ugyanis a résztvevők a Római Magyar Akadémia földszinti kiállítótermébe siettek, ahol *Manel Nin* atya, a római Szent Anzelm Egyetem tanára és a Görög Kollégium rektora megnyitotta a „Liturgia és művészet. Mai magyar ikonok” című kiállítást. A tizenhárom kortárs magyar ikon-

festő képeit bemutató tárlathoz Terdik Szilveszter, a kiállítás kurátora kétnyelvű katalógust is összeállított. Mind a tablókiállítás, mind pedig az ikonokat bemutató tárlat 2013. január 20-ig látogatható.

A kiállítás megtekintése után a résztvevők visszatértek az első emeleti terembe, melyet a szervezők ekkorra már koncertteremmé alakítottak át. Itt fél kilenckor a *Szent Efrém Férfikar* kezdte meg különleges zenei élményt nyújtó koncertjét, melyet másnap, november 30-án este a Szent Atanáz templomban az Orosz Atanáz püspök-exarcha vezetésével bemutatott magyar nyelvű vecsernye után megismételt.

Véghseő Tamás

Közigazgatási nap

Intézményünk nagyon fontosnak tartja, hogy hallgatóink a teológiai tudás mellett olyan, a hétköznapokban is hasznosítható információkhoz juthassanak, melyek a mindennapjaikat segítik. Ezen gondolatkör révén szerveztük meg a 4-5-6. évfolyamos teológus hallgatók számára az Államigazgatási ismeretek című tantárgy el-sajátítását. A képzés tömbösített formában történik, melynek első konzultációs napja 2012. november

30-án volt. A képzésben a Kereszténydemokrata Néppárt országos honvédelmi és nemzetbiztonsági szakbizottsága vesz részt, ők állítot-ták össze a tematikát és biztosítják az oktatók személyét. A lezajlott első blokkban a hallgatók a legfontosabb államigazgatási ismeretekről hallhattak színvonalas előadást, melynek révén megismerték az államigazgatás felépítését és működését, valamint a közigazgatási eljárás általános szabályait. A második konzultációs nap két fő iránya a kulturális javak védelme, valamint a katasztrófavédelem lesz. Ez előbbi fontosságát nem kell hangsúlyoznunk, hiszen szinte valamennyi templomunk műemlék, az utóbbi témakör pedig segít eligazodni a katasztrófhelyzetek akut fázisaiban várható feladatok kezelésében. Ehhez a magyar Pszichológiai Társaság katasztrófa pszichológiai szekciója nyújt hatékony közreműködést.

Riczuné Vadász Csilla

Görögkatolikus nyelvtanárok szakmai konferenciája

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Nyelvi Lektorátusa az elmúlt évben Dialógus Szent Gergely ünnepén azzal a céllal alapította meg a Görögkatolikus Nyelvtanárok Klubját, hogy az or-

szág bármely területén élő görögkatolikus nyelvtanárok egymással személyesen is megismerkedhessenek, illetve a Lektorátus irányításával szakmai konferenciákat szervezzenek, hozzájárulva a görögkatolikus egyház fenntartásában működő iskolák nyelvtanár kollégáinak minél magasabb színvonalú továbbképzéséhez.

Első szakmai összefoglalóunk témája a pedagógusok egyházi iskolákban betöltött szerepe és küldetése volt „Meghívás és szolgálat az Egyházban” címmel.

A 2012. december 3-án megtartott következő szakmai tanácskozásunk központi gondolata a mérés és értékelés volt.

Első előadónk *Verdes Zsuzsanna* mérésből és értékelésből szakvizsgázott pedagógus volt, aki historikus alapú elméleti, fogalomtisztázó előadást tartott. A második előadónk *dr. Szerencsi Katalin* PhD főiskolai tanár volt, akinek a fő kutatási területe a nyelvoktatással kapcsolatos tesztelés és mérés, illetve az erre épülő magyarországi és nemzetközi vizsgarendszerek. Ő konkrét, gyakorlati példákon keresztül mutatta be a 2012-es magyarországi nyelvi stratégia alapjait, illetve a várható nyelvi követelményeket. Hozzásegített bennünket ahhoz, hogy világosabban lássuk a nyelvtanárokkal, illetve kimeneti követelményként a

diákokkal szemben megfogalmazott követelményeket. Részletesen beszélt a szaknyelvoktatás jelentőségéről a felsőoktatási intézményekben. Az ő előadását *Halász Krisztina* irodalmi példákkal tűzdelt gondolatai követték, aki a hátrányos helyzetű gyerekek speciális méréséről beszélt az ő sajátos szociális hátrányaik tükrében. Végül főtisztelendő *Szabó Tamás* atya következett, aki „Mert irgalmas és emberszerető Isten vagy...” címmel tartott előadásában osztotta meg velünk gondolatait arról, hogy az Úristen milyen mércével mér minket.

Inántszy-Pap Ágnes